

“Kleider machen Leute” “Haina face pe om”

“Haina face pe Om” Omul face Haina

Pe drumul care despărțea două orașe, călătorea cândva un croitor sărac. Croitorul, care era foarte priceput din fire, își făurise de unul singur niște straie foarte frumoase, însă toată averea lui se găsea într-o mică bocceluță pe care o ducea în spinare. Omul era atât de obosit de drumul cel lung pe care-l făcuse până atunci, încât abia se mai putea ține pe picioare.

Mai merse el ce mai merse și întâlni în cale o trăsură trasă de patru cai. Stăpânul acesteia tocmai se dăduse jos de pe capră ca să adape caii, așa că sărmanul croitor ajunsese în dreptul trăsurii.

Tocmai atunci începu și ploaia, iar sărmanul croitor, care și așa nu mai putea de oboseală, îl rugă pe birjar să-l ia și pe el în trăsură până în orașul cel mai apropiat. Văzându-l bine îmbrăcat pe croitorul nostru, birjarul se gândi că nu poate refuza un om atât de înstărit, așa că îl pofti pe acesta în trăsură, cât se poate de politicos.

Pe drum, birjarul nostru se gândi că pasagerul său trebuie să fie un om de vază, așa că, odată ajunși în oraș, opri trăsura în fața unuia dintre cele mai luxoase hanuri.

Cum văzu trăsura oprită în fața hanului, slujitorul aflat în fața ușii de la intrare deschise plin de smerenie portița caleștii, pentru ca omul nostru, care trebuia să fie un personaj de vază, să coboare numaidecat.

Croitorul, văzând atâta politețe ce-i arăta slujitorul și observându-l și pe stăpânul hanului cum se ploconește în fața sa, socoti că a fost luat drept un personaj plin de importanță, așa că își lăsă intenționat bocceluța în trăsură, pentru a nu stârni râsul celor din jur.

Stăpânul hanului, văzând cât de bine este îmbrăcat omul nostru, nu mai contenea cu ploconelile și îl conduse pe croitor în cea mai bună cameră pe care o avea.

Hangiul dădu apoi ordin bucătăresei să gătească degrabă, pentru că tocmai le sosise un oaspete de soi.

Bucătăreasa pregăti un fel de mâncare și tocmai îl aducea către camera unde fusese poftit croitorul.

Când hangiul o observă, o mustră pentru că nu se pregătise cum se cuvine pentru un asemenea oaspete de soi, cum aveau ei în acel moment. Îi dădu apoi poruncă bucătăresei

să pregătească cele mai gustoase și felurite bucate pentru musafirul nou-venit, care trebuia să fie un bogătaș de seamă, după straiile ce le purta cu atâta eleganță.

Și numaidecât, bucătăreasa pregăti tot felul de bunătăți, pe care hangiul dorea să le ducă personal musafirului său, spre a fi servite cât mai curând.

Hangiul puse bucatele pe o tipsie foarte dichisită, pe care o folosea numai în ocazii speciale, și porni plin de importanță către camera unde îl aștepta musafirul său.

Hangiul merse apoi la bucătăreasă și îi spuse acesteia să fie pregătită în orice moment pentru a mai găti și alte bucate care ar fi pe placul oaspetelui de vază.

Un slujitor de la han tocmai aranja masa unde avea să fie servit musafirul cel nou-venit. Pentru aceasta adusese farfurii din porțelanul cel mai fin, precum și tacâmuri de aur, căci cinstea pe care i-o făcea oaspetele de seamă care hotărâse să tragă la ei la han era una foarte mare. Croitorul spuse apoi că ar avea nevoie la toaleta, iar...

Slujitorul se simți obligat să-i arate numaidecât unde se afla toaleta și să se ploconească în fața musafirului cât se putea de mult.

Intrând în sala de toaletă, croitorul se afla acum, pentru prima oară de când îl întâlnise pe birjar, complet singur. Se gândea că se băgase de bună voie într-o încurcătură din care nu știa cum să iasă, căci nu avea la el niciun ban pentru a plăti masa regească pe care i-o oferise hangiul.

Intristat, ieși din toaleta, iar pe hol îl întâlni pe însuși hangiul, care nu știa cum să se mai smerească în fața musafirului său, ce-i făcuse deosebita cinste de a-i călca pragul.

Croitorul se așeză apoi la masă, căci era foarte înfometat, și se ospătă din bucatele cele gustoase, pe care le ordonase hangiul special pentru el.

Hangiul nu mai contenea să-l servească personal pe croitor cu tot felul de bunătăți ce se aflau pe masă.

Croitorul era tot mai îngândurat de tot ceea ce se petrecea cu el. Era foarte bine să fii luat drept un om de vază, căci fiecare din jur nu mai știa ce să facă pentru a-ți intra în voie, însă croitorul se gândea cum se vor sfârși toate acestea.

Hangiul dădu apoi fuga la bucătărie și îi ordonă bucătăresei să pregătească în continuare tot felul de delicatese pentru oaspetele cu pricina. Îi spuse apoi că e un noroc uriaș faptul că un asemenea personaj le-a trecut pragul hanului lor și că vor avea numai de câștigat

dacă îl vor face pe acesta să se simtă bine, rămânând astfel cât mai mult timp la ei în ospetie.

Hangiul îi mai spuse apoi bucătăresei că ar fi bine să-l servească pe oaspetele cel de seamă cu cel mai bun vin pe care-l aveau în pivniță. Drept urmare, musafirul avea să fie tratat cu cel mai veritabil vin de Bordeaux, servit în paharele din cristalul cel mai fin, pe care le avea hangiul.

Din vorbă în vorbă, ceilalți clienți care se aflau la hanul cu pricina începură să vorbească despre musafirul cel misterios, care se părea că ar fi un personaj de vază din înalta societate. Iar unul dintre meseni, văzându-l pe croitor, spuse mai apoi celorlalți că putea să jure că acesta e nimeni altul decât Conte Strapinski, unul dintre cei mai bogați și puternici oameni din ținut.

Cum auziră una ca asta, oamenii dădură repede de știre în tot orașul că vestitul Conte Strapinski a poposit la han, iar în scurt timp, o grămadă de personaje de vază sosiră acolo.

Croitorul nici nu-și terminase bine masa, iar hanul se umpluse de toți cei care doreau să intre în grațiile Contelui Strapinski. Aceștia îi ofereau croitorului sume de bani și tot felul de servicii, pentru ca, mai târziu, Conte să-și aducă aminte de ei.

Apoi, aceste personaje l-au invitat pe Conte Strapinski să le facă cinstea de a-i însoți la un local unde sosea lumea bună de pretutindeni, pentru a juca cărți pe bani.

Prins în acest joc, în care nici măcar nu apucase să deschidă de câteva ori gura, croitorul merse cu toți oamenii de vază la localul cu pricina și jucă atât de bine, încât se ridică de la masă plin de bani. Acum era, într-adevăr, ceea ce se cheamă un 'om bogat'.

Croitorul – sau, mai bine zis, bogătanul luat drept Conte Strapinski – plecă apoi din localul cu pricina și se întoarse la han, cu gândul să-și plătească toată consumația pe care o făcuse mai devreme, căci acum avea de unde.

Însă, cum ajunsese acolo, hangiul se plecă atât de mult în fața lui pentru ca vestitul Conte Strapinski să-i fie oaspete de onoare, încât omul, în vanitatea lui, acceptă pe dată. Hangiul nu mai putea de bucurie și îi puse imediat la dispoziție cea mai frumoasă și spațioasă cameră pe care o avea în tot hanul.

Iar omul nostru, care acum se obișnuise să trăiască în lux, mergea doar cu birja dintr-un loc în altul și vizita numai castelele marilor nobili ai vremii, căci uitase cu totul de unde plecase.

În cercurile înalte în care se învârtea acum, așa-zisul Conte Strapinski îl cunoscuse la un bal pe un vestit baron, care venise însoțit de fiica sa. Fetei îi căzu drag Strapinski, dar acesta se credea deja mult prea important pentru a-și arunca ochii la fiica unui biet baron, întrucât el trecea drept ditamai contele.

A trecut însă ceva vreme de la întâmplarea aceasta. Așa-zisul Strapinski, nefiind obișnuit cu viața în înalta societate, nu a știut cum să-și gestioneze capitalul câștigat atât de ușor la jocurile de noroc și a scăpătat. S-a aflat mai apoi că Strapinski nu era altceva decât un biet croitor, iar oamenii au făcut mult haz pe seama renghiului pe care îl jucase atâta timp personajul cu pricina. Ba chiar, pilda sa a fost atât de importantă la vremea aceea, încât un teatru ambulant a hotărât să pună în scenă piesa care scotea în evidență viața bietului croitor, ajuns peste noapte bogat, iar apoi cufundat din nou în sărăcie.

În bâlciul în care se juca piesa cu pricina, se strângea multă lume, căci oamenii erau dornici să învețe câte o pildă din întâmplările unora mai nefericiți decât ei. Piesa era alcătuită destul de simplu, căci un croitor, îmbrăcat precum personajul nostru la începutul poveștii, țesea de zor o haină sărăcăcioasă, pentru a fi pregătit pentru vremea când avea să cadă din nou pe ultima treaptă a societății. În jurul său se învârteau tot felul de personaje deghizate în animale, pentru a sublinia și mai mult vicisitudinile omenești, care îl afundaseră pe așa-zisul Strapinski în mocirla sărăciei. Cum croitorul ajunsese în înalta societate doar printr-un concurs de împrejurări, cu atât mai interesantă părea această melodramă pentru spectatori. Organizatorii doreau să sublinieze și ironia celor întâmplate, căci personajul principal nu se putea hotărî care dintre cele două citate este adevărat: 'Haina face pe om' sau 'Omul face haina'. La una din aceste reprezentații, în public se afla chiar adevăratul croitor, care vedea cu amărăciune cât de batjocorită este în ochii lumii purtarea sa de odinioară.

După terminarea reprezentației, oamenii din târg l-au recunoscut pe adevăratul croitor și nu-și mai luau ochii de la el, unii privindu-l cu milă, iar alții plini de ironie. S-a nimerit să fie acolo și fiica baronului care îl îndrăgise la vremea aceea pe Contele Strapinski, în vreme ce acesta nici nu o băgase în seamă, considerând-o într-o poziție socială inferioară lui. Femeia a luat-o pe urmele croitorului, dorind să afle ce ajunsese acesta după ce dispăruse din înalta societate și...

...l-a urmărit de departe din trăsură, până ce acesta a ajuns la marginea unei păduri, unde a intrat într-o colibă sărăcăcioasă.

Femeia a intrat și ea în colibă, care era a unei țărănci ce se milostivise de sărmanul croitor și-l primise să doarmă acolo, pentru a nu fi nevoit să înghețe de frig în zăpada de afară,

căci între timp sosise iarna. Baronesa l-a găsit pe așa-zisul Strapinski deplângându-și soarta cea crâncenă și cufundat în cea mai adâncă mizerie.